

Uz līdzsvara svariem, kuru pleci ir vienādi, līdzsvarots trauks ar ūdeni. Virs trauka, pieskaroties ūdens virsmai, diegā ir iekarināts metālisks cilindrs, ar masu m , augstumu h un blīvumu ρ . Cilindru līdz pusei iegremdē ūdenī. Cik lielai jābūt atsvara masai M , kas ir papildus jāuzliek uz otru svaru kausu, lai neizjauktu svaru līdzsvaru? Cilindra augstums ir mazāks par ūdens staba augstumu traukā: $h < H$. Ūdens blīvums ir ρ_0 . Svaru kausu pārvietojumumu vertikālajā virzienā neievērot.

Atrisinājums

- Cilindru iegremdējot ūdenī, tas izspiež ūdens tilpumu, kas ir vienliels ar iegremdētās daļas tilpumu. Šis izspiestais ūdens tilpums darbosies uz labo svaru kausu ar savu svaru $\rho_0 g V_0$.
- Pēc uzdevuma nosācījuma cilindrs nepieskaras trauka dibenam, tāpēc tā svars uz labo svaru kausu nedarbojas.
- Izspiestais tilpums ir puse no cilindra tilpuma. Ņemot vērā, ka cilindra tilpums $V = m/\rho$, iegūst, ka $V_0 = m/(2\rho)$.
- Lai svari paliktu līdzsvarā, uz kreiso svaru kausu uzliktā atsvara svaram ir jākompensē izspiestā ūdens svaru, t. i. $Mg = \rho_0 g V_0$. No šejienes

$$M = \rho_0 V_0 = m \frac{\rho_0}{2\rho}.$$